

Giorgi Margvelashvili.
Zdroj: Wikimedia Commons.

Gruzie má nového prezidenta

Dne 27. října proběhly v Gruzii bedlivě sledované prezidentské volby. Zvítězil v nich již v prvním kole kandidát Gruzínského snu, současný ministr školství, Giorgi Margvelashvili. S 62 procenty hlasů porazil poměrně přesvědčivě kandidáta opozičního Sjednoceného národního hnutí Davita Bakradzeho s 22 procenty. Jedna z nejvýznamnějších postav Revoluce růží a někdejší předsedkyně parlamentu Nino Burdžanadze získala 10 procent. Nový prezident bude inaugurován 17. listopadu a jeho pravomoci budou na základě nedávno přijatého ústavního dodatku značně omezeny. Posílena bude naopak pozice předsedy vlády.

Podle mezinárodních pozorovatelů proběhly volby bez významnějších problémů. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě i mluvčí nejvyšší představitelky EU pro zahraniční záležitosti průběh voleb ohodnotili pozitivně. Jediné, co může trochu kazit veskrze pozitivní dojem, je poměrně malá voličská účast – k volbám přišlo pouhých 46 procent voličů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-election-osce-margvelashvili/25150602.html>

Bývalý ministr Achalaja odsouzen

Tbiliským městským soudem byl odsouzen bývalý ministr Saakašviliho vlád Bačo Achalaja k třem letům a devíti měsícům odnětí svobody. Achalaja, který postupně zastával několik významných pozic ve vládě, například post ministra vnitra a obrany, je podle soudu odpovědný za mučení a nelidské zacházení s vězni. Kromě toho je tento bývalý blízký Saakašviliho spolupracovník obviněn ze zneužívání pravomocí veřejného činitele a je pravděpodobné, že vůči němu budou vznesena další obvinění v souvislosti s tajným výcvikem čečenských bojovníků v roce 2012. Ti měli být vysláni na území Ruska, aby tam podpořili severokavkazské povstalce. Celá akce se však vymkla gruzínským orgánům z rukou a čečenští bojovníci se na konci srpna 2012 střetli s gruzínskými speciálními jednotkami v horách poblíž vesnice Lapanquri na východě země. Během přestřelky tehdy zahynulo 11 Čečenců. V jednom z případů, kde měl Achalaja nařídít trestání sedmi vojáků za jejich sympatie k tehdy opozičnímu Gruzínskému snu, byl 31. října spolu s dalšími sedmi spoluobžalovanými zproštěn viny.

Bačo Achalaja.
Zdroj: Wikimedia Commons.

Achalajův právník se již dříve nechal slyšet, že v případě odsouzení jeho klienta bude žádat o milost odcházejícího prezidenta Saakašviliho.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-minister-jailed/25155203.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-ex-defense-minister-acquitted-torture/25154204.html>

Porovnání nehodovosti na silnicích

Zajímavý přehled nehodovosti na gruzínských silnicích v posledních letech zveřejnil ve formě infografiky web Feradi.info. Za pozornost stojí i srovnání s ostatními zeměmi bývalého Sovětského svazu.

(EN) <http://feradi.info/en/visualizations/in-a-hurry-to-die?category=all>

Odhalen autor džihádistického videa

Gruzínští vyšetřovatelé identifikovali autora videa zveřejněného v červnu na Youtube, které vyhrožovalo „džihádem“ gruzínským vojákům sloužícím v Afghánistánu. Autorem je údajně muž kyrgyzské národnosti, který pracuje jako IT specialista pro ruského mobilního operátora v Abcházii.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=26513>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-kyrgyz-video/25125757.html>

Vyšetřování Žvanijovy smrti

Nové důkazy, týkající se smrti gruzínského předsedy vlády Zuraba Žvaniji v roce 2005, údajně vyvracejí doposud oficiální verzi. Zurab Žvanija a zástupce guvernéra regionu Kvemo Kartli Rasul Jusupov byli nalezeni v únoru 2005 mrtvi. Příčinou smrti byla otrava oxidem uhelnatým. Giorgi Žvanija tvrdí, že oba politici byli zavražděni a nepřímo z toho obviňuje tři bývalé vysoce postavené státní úředníky, bývalého ministra vnitra Vano Merabišviliho, bývalého vicepremiéra Giorgiho Baramidzeho a bývalého generálního prokurátora Zuraba Adeišviliho. Všichni tři jsou bývalí blízcí spojenci prezidenta Saakašviliho.

(EN) <http://www.rferl.org/content/zhvania-death/25141383.html>

Ilja II.: Majorita je utlačovaná více než minorita

Gruzínský patriarcha Ilja II. pronesl 15. září během nedělní bohoslužby projev, ve kterém mluvil o nutnosti bránit práva většiny a tvrdil, že majorita je dnes často utlačovanější než minority. Dotkl se také tématu zemědělství, když řekl: „*Neměli bychom si myslet, že někdo, kdo přijde z Číny, Indie nebo nějaké jiné země, bude obdělávat naši zem. Oni možná budou obdělávat zem, ale budou to dělat pro sebe, nikoli pro nás.*“ Tím zjevně narážel na imigranty zejména z indického Paňdžábu, kteří se v poslední době usidlují v Gruzii a věnují se zemědělství.

Ilja II. také přijal předsedu vlády Ivanišviliho s rodinou ve své rezidenci v Tbilisi a při té příležitosti mu věnoval švýcarské hodinky, jejichž cena se odhaduje na více než 17 tisíc dolarů (přes 320 tisíc Kč). Tím, že Ivanišvili tento dar přijal, však pravděpodobně porušil zákon, neboť ten stanovuje, že maximální hodnota darů, který volený politik může za rok dostat, nesmí být větší než 15 % jeho ročního platu.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=26456>

Konec zákazu dovozu gruzínského ovoce do Ruska

Ruské úřady ukončily sedm let trvající zákaz dovozu ovoce z Gruzie. Oficiálním důvodem zákazu byla údajná špatná kvalita gruzínských produktů, reálným důvodem však byla snaha poškodit gruzínskou ekonomiku, která právě na produkci a vývozu potravin z velké části stojí. Již dříve v letošním roce byl zrušen zákaz dovozu gruzínského vína.

Zároveň však byl začátkem října vydán nový zákaz, tentokrát týkající se některých značek gruzínského tvrdého alkoholu. Nově se tak do Ruska nesmí vyvážet 28 produktů, vyráběných sedmi firmami.

(EN) <http://www.rferl.org/content/russia-georgia-fruit-imports/25136096.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/russia-bans-georgian-drinks/25130472.html>

Lukašenko: Rusko nenabídlo za uznání Abcházie a Jižní Osetie dost

V rozhovoru s ruskými novináři 11. října osvětlil běloruský prezident Alexandr Lukašenko důvody, proč jeho země neuznala nezávislosti Abcházie a Jižní Osetie. Lukašenko otevřeně přiznává, že kalkuloval potenciální výhody a nevýhody ekonomického rázu, které by byly s uznáním těchto zemí spojeny. Citoval i rozhovor s bývalým ruským prezidentem Medveděvem, který však výměnou za uznání nezávislosti Abcházie a Jižní Osetie nenabídl dostatečně vysoké odškodné, které by kompenzovalo narušení obchodních a diplomatických vztahů s Gruzii a Západem. Lukašenko však připomněl, že Bělorusko poskytuje oběma zemím materiální podporu, například v podobě dodávek techniky či traktorů.

(RU) <http://osradio.ru/politika/64726-politika.html>

Provoz na abchazsko-ruské hranici bude kvůli ZOH omezen

Hranice mezi Abchází a Ruskem bude z bezpečnostních důvodů během olympijských her v Soči zčásti uzavřena, a to již od jednoho měsíce před jejich konáním. Důvodem je údajná hrozba teroristických útoků severokavkazských povstalců, jejichž pohybu má uzavřená hranice zabránit.

Obyvatelé již tak dost izolované Abcházie však toto opatření rozhodně nevítají. Železniční doprava bude přerušena zcela, překročení hranice autem bude možné jen se zvláštním povolením. Komu se budou povolení vydávat, a jaký přesně bude na hranici režim, zatím není jasné.

(RU) <http://newtimes.ru/articles/detail/73303>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/67742>

Lakoba odvolán

Tajemník bezpečnostní rady Abcházie Stanislav Lakoba byl na konci října odvolán z funkce prezidentem Alexandrem Ankvabem. Odvolání bylo následkem Lakobova projevu k příležitosti zvolení nového gruzínského prezidenta, ve kterém řekl, že nevyklučuje podepsání mírové smlouvy s Gruzii.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/232470/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/232446/>

Jižní Osetie ani Abcházie nebudou na olympiádě

Sportovci z mezinárodně neuznaných sporných území Abcházie a Jižní Osetie nebudou moci reprezentovat své země na Zimních olympijských hrách v černomořském letovisku Soči, ležícím 30 kilometrů od abchazsko-ruských hranic. Rozhodl tak Mezinárodní olympijský výbor, který v souladu s Olympijskou chartou nezávislost těchto zemí neuznává.

(EN) <http://dfwatch.net/abkhazia-and-south-ossetia-will-not-take-part-in-olympics-46490>

(CZ) http://czech.ruvr.ru/2013_09_30/MOV-odmitl-Abchazii-a-Jizni-Osetii-ucast-v-Olympijskych-hrach/

Amnestie k výročí nezávislosti

Arménský parlament schválil návrh prezidenta Sarkisjana na vyhlášení částečné amnestie k oslavě 22. výročí arménské nezávislosti. Amnestie se týká 1.200 až 1.300 odsouzených, z nichž 500-600 bude propuštěno na svobodu a zbylým bude trest zkrácen. Celkem je v Arménii okolo 4.600 vězňů a vězeňkyň. Amnestie se vztahuje pouze na ty, kteří spáchali trestné činy před 1. zářím a vyňati z ní jsou pachatelé závažných trestných činů, jako je vražda nebo znásilnění.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-prisoner-amnesty/25125798.html>

Arménie ruší dávky v nezaměstnanosti

Od 1. ledna 2014 nebudou nezaměstnaní v Arménii dostávat podporu v nezaměstnanosti. Doposud tyto dávky činily 18.000 dramů (zhruba 800 Kč) a měl na ně nárok jen každý sedmý z celkových 70.000 registrovaných nezaměstnaných. Proti tomuto kroku se zvedl velký odpor opozice, nicméně zákon byl již schválen parlamentem.

(EN) <http://armenianow.com/society/49479/armenia-unemployment-benefits-cut>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26258/>

Ilham Alijev.

Zdroj: Wikimedia Commons

Ve zmanipulovaných volbách zvítězil Alijev

Podle ázerbájdžánské ústřední volební komise získal dosavadní prezident ve volbách 9. října 84,94% hlasů. Kandidát opozice Džamil Hasanli dostal pouze 4,1% hlasů. Voleb se zúčastnilo necelých 67% oprávněných voličů. Podle pozorovatelů Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a dalších nezávislých organizací však během voleb nastalo mnoho pochybení a podvodů. Kandidáti opozice navíc neměli stejné podmínky během předvolební kampaně, jako měl úřadující prezident, a mnoho opozičních politiků a novinářů se dokonce ocitlo ve vězení. Volby tak nelze považovat za svobodné ani spravedlivé. Volební komise dokonce omylem prostřednictvím mobilní aplikace zveřejnila oficiální výsledky již den před samotnými volbami. Situaci se snažila zachránit vyjádřením, že šlo o pouhé testování aplikace pomocí výsledků voleb z roku 2008. Jednalo se ovšem o nepovedenou výmluvu, neboť výsledky obsahovaly i kandidáty, kteří se v roce 2008 voleb vůbec neúčastnili.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26030/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26018/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-election-app-results/25131902.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26096/>

Čeští politici „podrželi“ ázerbájdžánské volby

Někteří čeští politici, kteří se zúčastnili pozorování voleb v Ázerbájdžánu, měli překvapivě úplně jiné závěry, než většina mezinárodních nezávislých organizací. Například Cyril Svoboda uvedl do médií, že „volební proces proběhl správně a transparentně,“ že se setkal s voliči a že „na volbách byla moc pěkná atmosféra“. I další pozorovatelé z Česka se vyjadřovali ve smyslu, že prezidentské volby v Ázerbájdžánu proběhly demokraticky, svobodně a bez problémů.

České neziskové organizace sdružené v asociaci DEMAS a NESEHNUTÍ se na pozorovatele proto obrátily otevřeným dopisem, ve kterém je upozornily na širší důsledky jejich přítomnosti a následných výroků hodnotících konané volby jako demokratické a svobodné. Z odpovědí politiků vyplývá, že se jejich hodnocení zakládá

pouze na pozorování několika volebních místností během volebního dne, což neumožňuje získat dostatečný vhled do situace a volby řádně zhodnotit. Vyjádření českých politiků tak zbytečně propůjčila legitimitu zfalšovanému volebnímu procesu a diktátorskému režimu Ilhama Alijeva.

Oproti tomu byli čeští pozorovatelé také přítomni v pozorovatelské misi OBSE. Ta vydala kritickou zprávu na základě propracované metodiky a monitoringu celkové situace na místě několik měsíců před samotnými volbami, přičemž oproti některým jiným misím postupovala podle dohodnutých mezinárodních standardů.

(CZ) <http://www.clovekvtisni.cz/cs/clanky/azerbajdzan-spatne-vedene-pozorovaci-mise-legitimizuji-diktatorsky-rezim?src=112>

(RU) <http://news.day.az/politics/436224.html>

Demonstrace proti zfalšování voleb

Ázerbájdžánská opozice protestuje proti zmanipulování voleb a různými prostředky se snaží k tomuto problému přilákat pozornost světové veřejnosti. Na jedné z demonstrací proti režimu Ilhama Alijeva se v Baku sešlo až 20 tisíc lidí. Alijevovi odpůrci již podali také několik žalob proti zfalšování voleb k Evropskému soudu pro lidská práva.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbajjan-opposition-rally-baku-hasanli/25149809.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26049/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26224/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26193/>

Svobodě hrozí konec

Ázerbájdžánský deník Azadliq (Svoboda) se ocitl ve vážných finančních potížích poté, co mu bakuský soud uložil pokutu 32 tisíc manatů (asi 580 tisíc Kč) za to, že údajně nepravdivě informoval o výstavbě obchodního centra v Baku. Na konci října dostal Azadliq další pokutu, a to za neplacení předchozí pokuty. Podle šéfredaktora se tak vláda mstí za to, že Azadliq jako jeden z mála nezávislých deníků informoval kriticky o letošních prezidentských volbách. Kvůli neschopnosti splácet takto vysoké pokuty mu hrozí ukončení činnosti.

Zdroj: HRW.org

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbajjan-newspaper-daces-closure-debt/25152626.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26135/>

Daňová kontrola v Centru pro monitoring voleb

Ázerbájdžánský generální prokurátor zahájil daňový audit Centra pro monitoring voleb, nejvýznamnější místní nevládní organizace provádějící nezávislé pozorování voleb. Tato organizace prováděla pozorování při posledních prezidentských volbách a potvrzuje, že během nich běžně docházelo k podvodům. Na celém případu je přinejmenším podivné to, že inspekci provádí úřad generálního prokurátora a nikoli ministerstvo financí, resp. daňový úřad. Stejná kontrola proběhla letos na jaře i v organizaci Free Thought University (Univerzita svobodného myšlení), která byla následně nucena ukončit činnost a několik jejích představitelů čelí trestnímu stíhání.

(EN) <http://www.contact.az/docs/2013/Politics/103100055907en.htm#.UnqW2FPxGc9>

Aktualizovaný seznam politických vězňů

Nevládní nezisková organizace Human Rights Club vydala seznam politických vězňů v Ázerbájdžánu platný k 1. říjnu 2013. Seznam obsahuje 142 jmen lidí, kteří jsou

momentálně ve vazbě nebo odsouzení z politických důvodů. Počet lidí na tomto seznamu se rok od roku zvyšuje a jen od ledna letošního roku se více než zdvojnásobil.

(EN) http://civicsolidarity.org/article/800/azerbaijan-updated-list-political-prisoners#.UlphQ_WADp4.facebook

Alijev vybral novou vládu

Ázerbájdžánský prezident Alijev jmenoval 22. října novou vládu. V jejím čele je staronový premiér Arthur Rasizade a většina ministrů rovněž zůstává na svých postech. Jedinou významnou změnou je výměna ministra obrany Safara Abijeva a velitele sil ministerstva vnitra Zakira Hasanova. Přestože jde o dvě z nejproblematictějších postav bývalé vlády, opozice a zástupci občanské společnosti nepovažují tyto změny za příliš významné a naopak v setrvání ostatních ministrů spatřují jasný signál, že Alijev nehodlá ze své pozice autoritářského vládce ani trochu ustoupit.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-cabinet-shuffle-defense-minister-aliyev/25144995.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26148/>

Cena za rozkrývání korupce v Ázerbájdžánu míří i do ČR

Organizace Globální síť pro investigativní žurnalistiku ocenila dvě ázerbájdžánské žurnalistky Rádia Svobodná Evropa / Rádia Svoboda Chadídžu Ismailovou a Nušabe Fatulajevovou, jejich českou kolegyni Pavlu Holcovou a kolegu Jaromíra Hasoně. Podíleli se na investigativních reportážích o pochybném podnikání vládnoucího klanu Alijevů.

(CZ) http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cena-za-rozkryvani-korupce-v-azerbajdzanu-putuje-do-prahy/995982?utm_source=mozilla_cz&utm_medium=rss

Soud s teologem Bagirzadem

Teolog Talech Bagirzade, který se angažoval v aktivitách za náboženskou svobodu a byl proto 31. března letošního roku zatčen, stanul na konci října před soudem. Bagirzade je obviněn z nelegálního držení drog, svou vinu však odmítá a jeho obhájce mluví o politickém procesu. Podle něj je také Bagirzade ve vězení mučen. Během soudního líčení 31. října bylo navíc zadrženo 5 jeho příznivců, kteří byli v soudní síni v roli svědků.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26065/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26207/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/26240/>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Štěpán Lohr, Martin Hyt'ha, Kateřina Špácová, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkávat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.